

Innlegg fra Nasjonal Komite for 2030 agendaen i UH-sektoren til

Innspills møte for nasjonal handlingsplan for bærekraftarbeidet, i regi av KMD, 8 sept i Bergen

Takk for muligheten til å komme med innspill til nasjonal handlingsplan. Det er bra at KMD åpner for bred og god dialog med mange sektorer.

Mitt innspill kommer på vegne av samarbeidskomiteen i UH sektoren for arbeidet med 2030 agendaen, bestående av UiB, UiO, UiT, NTNU, NMBU, UHR og NSO. Vi ønsker å komme med noen overordnede refleksjoner rundt premisser og innretning for arbeidet med bærekraft, og et konkret tiltak som vi håper kan innlemmes i en nasjonal handlingsplan for 2030 agendaen.

Premisser og innretning:

Bærekraft handler grunnleggende sett om forholdet mellom tre dimensjoner av utvikling: det sosiale, det økonomiske og natur-miljø. Dette vil de fleste være enig i, og springer ut av den opprinnelige definisjonen av bærekraft slik den ble lansert av Brundtland-kommisjonen. 2030 agendaen bygger på premisset om at ingen mål kan løses uavhengig av resten av agendaen. Videre er dette en *global* agenda. Dette har to viktige implikasjoner:

1. Ingen utfordring/problem kan håndteres uten at disse tre dimensjonene, og sammenhengen mellom dem, synliggjøres. Dette handler ikke kun om at man må forstå, og handle (utvikle virkemidler etc) på tvers av fag og sektorer, men at man må formulere selve utfordringen med utgangspunkt i en helhetsforståelse av det sosioøkonomiske og klima/miljø.
2. Gitt at dette er en global agenda, men at handlingsplanen skal være nasjonal, blir det viktig at forståelsen av problemfeltet er skalerbar: fra lokalt, til nasjonalt og globalt nivå.

Tverrgående og skalerbar problemløsning er metodiske premisser for arbeidet med bærekraftmålene. Dette bør reflekteres i hvordan handlingsplanen er innrettet og strukturert.

Forslag til tiltak: Hvordan kan akademia bidra?

1: Tverrgående og skalerbar kunnskap er utfordrende, spesielt for et statsapparat som er organisert i fagdepartement med spesialområder. Likeså for universitet og forskingsmiljø som er organisert etter disipliner. For å få tilstrekkelig ny kunnskap om hvordan helhetlige, tverrgående og skalerbare tiltak kan utvikles, bør handlingsplanen løfte betydningen av ny kunnskap. Sektoransvaret for forskningsfinansiering er viktig i Norge, men problemet er at de metodiske premissene for bærekraft (nevnt over: helhet, tverrfaglig og skalerbar) lett forsvinner når enkelt departement /fagmiljø skal formulere utfordringene.

Konkret vil den Nasjonal komiteen for 2030 agendaen i UH sektorene foreslå et *tverrgående forskningsprogram basert på det vi kaller de metodiske premissene for arbeidet med bærekraft*. Dette programmet bør sam-finansieres av departementene.

2: Videre vil vi foreslå at GSDR (Global Sustainable Development Report), skrevet av den global vitenskapsgruppen ledet av Professor Peter Messerli, som ble lansert i fjor i FN, brukes som utgangspunkt for å identifisere de viktige innsatsområdene for kunnskapsutvikling. Her understrekes det at vi trenger både ny kunnskap om, og eksplisitt politisk fokus på:

- betydning av styring på alle nivå: internasjonalt, nasjonalt og lokalt
- forholdet mellom handling på individ og samfunnsnivå
- betydningen av økonomiske strukturer
- bærekraftig teknologiutvikling

Vi foreslår å utvikle egne forskning og innovasjonsprogram knyttet til disse feltene, for å adressere bærekraftig utvikling generelt

De fem største universitetet i Norge, sammen med UHR og NSO, samarbeider om forskning og utdannings perspektiver på bærekraftmålene. Vi har invitert UD, KD og KMD som observatører i komiteen . Vi ønsker å være en aktiv dialogpartner for KMD i utviklingen av handlingsplanen og i det arbeidet med oppfølgingen.

Takk!